

30. september 2024

24/03539-5

Fredning af Hevring Hede i Norddjurs Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har modtaget to klager over fredningsnævnets afgørelse i ovennævnte fredningssag.

Klagerne, som vedlægges i kopi, er fra Danmarks Jægerforbund og en omboende til fredningsområdet.

Sekretariatet skal bede om at modtage eventuelle bemærkninger til klagerne senest den 16. december 2024.

Med venlig hilsen

Søren Kjærgaard
Fuldmægtig

Miljø- og Fødevareklagenævnet

NÆVNESES HUS

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37 79 55 26

mfkn@naevneneshus.dk

Dette brev er sendt til:

Miljøstyrelsen

Norddjurs Kommune

Danmarks Naturfredningsforening

Klage vedrørende Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afgørelse af 9. februar 2024 om fredning af Hevring Hede i Norddjurs Kommune (FN-MJØ-088-2022)

Jeg er imod en fredning af Hevring Hede, fordi jeg frygter for udviklingen af Hevring By, som er meget påvirket af hvad der foregår på Hevring Hede. Det er min overbevisning, at en fredning begrænser eller kan komme til at begrænse, byens udviklingsmuligheder og begrænsninger har vi nok af i forvejen med byens placering i udkantsdanmark og områdets sociale kapital. En fredning vil først træde i kraft om mange år og vi kender ikke den virkelighed som samfundet befinder sig i til den tid. Derfor er det min frygt, at en fredning som bestemmes nu, vil være ude af trit med virkeligheden når den træder i kraft uanset dispensationsmuligheder. Samtidig har jeg meget svært ved at få øje på hvad man egentlig opnår ved en fredning, da området allerede er stærkt reguleret jævnfør naturbeskyttelsesloven, Natura 2000 bestemmelser samt beskyttelseslinjer mv.

Jeg og Hevring By har brug for muligheder for at udvikle landsbyen og området. Her hjælper en fredning ikke, da den kun fastlåser og dikterer områdets udvikling. Jeg ønsker naturligvis, at områdets naturværdier fastholdes og udvikles i fremtiden. Dette skal ske ved kløgtighed og ikke ved diktering. Husk på at når fredningen måtte træde i kraft, vil man kunne sige: "Beklager, fredningen er bestemt i gamle dage."

Jeg vil understrege, at jeg ikke har nogen økonomisk interesse i sagen eller ønsker at opnå fordele for egen vindings skyld.

Jeg er absolut ikke den eneste nabo i Hevring der er bekymret for en fredning. Jeg håber at bekymringen fra fastboende borgere i Hevring vægtes mere end andre som kun periferisk kunne berøres. Jeg kender ikke de 2 naboer der støtter fredningen i afgørelsen og jeg ville blive overrasket, hvis deres bopæl tilsiger nogen umiddelbar nærhed til Hevring.

Dertil har jeg følgende bemærkninger hvorfor jeg ser at fredningen bør ophæves.

Bemærkninger om fredning af Hyby Fælled

I fredningsnævnets afgørelse står anført, at man lægger vægt på afgørelsen af 20. oktober 2016 af Miljø og Fødevarerklagenævnet angående Hyby Fælled, hvor det angives, at det var retting omhu at frede Hyby Fælled. Efter min opfattelse er de to området vidt forskellige. Hyby Fælled bruges til flere organiserede aktiviteter som fx hundetræning, flugtskydning, orienteringsløb mv. Ingen af disse eller lignende aktiviteter foregår i Hevring Hede. Samtidig ligger Hyby Fælled klemmt inde mellem en stor by (Fredericia) og vandet. Dertil ligger et olieraffineri og andet industri i nærheden. Samtidig er området Hyby Fælled ikke omfattet af §3 i Naturbeskyttelsesloven i samme omfang som Hevring Hede, som kun med ganske få undtagelser ikke er omfattet af §3 hvis fredsskavsareal og andet skov ikke indgår i beregningen.

Formålet med fredningen af Hyby Fælled skulle være at hindre at Hyby Fælleds meget attraktive kystnære beliggenhed vil kunne gøre området til genstand for spekulation. Samtidig fandt fredningsnævnet, at formålet med fredningen om at sikre Hyby Fælled som et større, sammenhængende landskabsområde med nationalt værdifulde lokaliteter, der ikke skal kunne gøres til genstand for fremtidig byudvikling med vejanlæg, bebyggelse og andre permanente anlæg, opfylder de betingelser, der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2, kan begrunde gennemførelsen af en fredning.

Den beskrevne attraktive beliggenhed og beskrevne byudvikling tåler ingen sammenligning med Hevring Hede. Hevring By er beliggende i udkantsdanmark og enhver sammenligning med Fredericia og Hevring er både forkert og urimelig. Der er ikke nogen byudvikling i Hevring. Tvært i mod nedrives husene her når det offentlige har penge i nedrivningspuljen. Det angives også, at Hyby Fælled er et af de få nærområder der kan anvendes til boligformål. Situationen i Hevring er en hel anden og byens udvikling går baglæns.

Det man ønsker at beskytte imod (byudvikling mv) i Hyby Fælled er ingen risiko i Hevring. Derfor kan man ikke bruge afgørelsen fra Hyby Fælled til at retfærdiggøre en fredning af Hevring Hede.

Samtidig bemærker jeg at 3 af nævnets medlemmer stemte imod en fredning.

Naturklagenævnets afgørelse af 29. juni 2009 om Næstved Øvelsesplads

Naturklagenævnet fandt at Næstved Øvelsesplads ikke skulle fredes. Fra afgørelsen læses:

Det kan tiltrædes, at fredningsområdet Næstved Øvelsesplads med tilstødende skove indeholder store og væsentlige landskabelige, kulturhistoriske, rekreative og ikke mindst naturmæssige værdier, og derfor er beskyttelsesværdigt.

Med lignende ordlyd beskriver fredningsnævnet Hevring Hede.

Derudover udtales:

Naturklagenævnet lægger til grund, at forsvaret ikke har planer om at afhænde øvelsesområdet, der i dag indgår som et væsentligt element i uddannelsen af soldater før udsendelse til internationale opgaver.

Som beskrevet herover gælder i fuld omfang også for Hevring Hede.

Derudover udtales:

Det er Naturklagenævnets vurdering, at der med kontinuerlige drifts- og plejeplaner for forsvarets arealer er mulighed for at sikre de naturmæssige værdier mod tilgroning samt at sikre de landskabelige, rekreative og kulturhistoriske værdier samtidig med en aktiv anvendelse af området til militære øvelsesaktiviteter.

Hevring Hede er på lignende vis også omfattet af drifts- og plejeplaner som hele tiden fornyes og er ret omfattende.

I fredningssagen for Næstved Øvelsesplads indgår et element om beskyttelse mod byudvikling. Dette kan ikke være relevant for Hevring Hede, da der som tidligere beskrevet ikke foregår nogen byudvikling her.

I konklusion er sammenfaldene mellem de 2 fredningssager betydelige og det er min påstand at enhver beskrivelse af Hevring Hedes forhold, også er altovervejende gældende for beskrivelsen af Næstved Øvelsesplads. Derfor bør fredningen af Hevring Hede bortfalde som gældende for Næstved Øvelsesplads.

Offentlighedens adgang til Hevring Hede og rekreative betydning

Der gives indtryk af at folk valfarter til Hevring Hede for at nyde dens natur og rekreative værdi. Godt nok kommer der gæster, men antallet er meget begrænset hvis man undlader de få personer fra Hevring By der lejlighedsvis benytter området til gåture. Så nogen stor rekreativ betydning har området ikke.

Fremtidig ejer

Fredningsnævnet finder det hensigtsmæssigt, at fremtidig ejer ved en fredning har klarhed over hvilke reguleringer der gælder. Med de allerede gældende §3-udpegninger, natura 2000 beskyttelse og beskyttelseslinjer for både å og kyst, er det min påstand, at disse netop allerede giver den fornødne klarhed. Disse allerede gældende reguleringer tilsiger ikke meget råderum. Hvad er det egentlig man beskytter som ikke allerede er beskyttet? Dertil bemærker jeg, at evt. ikrafttrædelsestidspunkt for fredningen er meget uklar og må forventes først at finde sted om mange år. Ikke mindst i relation til det netop indgåede forsvarsforlig, hvor forsvarets aktiviteter skal øges betragtelig. Det kunne derfor nemt forestilles, at anden fremtidig lovgivning og regulering vil kunne have større betydning for eventuel ny ejers råderum over arealet end det som en fredning vil bibringe. Derfor bør der først tages stilling til en fredning når forsvaret har aktuelle planer om at forlade området.

Fredningsområdet

I § 33 i naturbeskyttelsesloven står angivet at fredningsnævnet kan gennemføre fredning af landarealer og ferske vande. Det undrer mig derfor hvorfor der i fredningsområdet indgår omtrent 40 ha af havet som er en del af Kattegat. Saltindholdet i området er præcis som resten af Kattegat og kan derfor på ingen måde betegnes som fersk eller i øvrigt at have fauna- eller florasammensætning som kan beskrives som fersk.

Plejepligt

På side 26 i afgørelsen står anført i DN's kommentarer til mine bemærkninger, at kommunen har en plejeret og ikke en plejepagt. Jeg finder denne kommentar behæftet med fejl og henviser til mine kommentarer fremsendt til Fredningsnævnet d. 26. september 2023 som jeg i øvrigt fastholder i sin fulde længde.

§ 52 i naturbeskyttelsesloven fastslår dog at "Kommuner, som ejer ikke fredede arealer, der omfattes af bestemmelserne i § 3, skal pleje disse. Dette gælder dog ikke for vandløb og søer". I vejledningen til naturbeskyttelsesloven står også, at grunden til at staten ikke er nævnt i §52, skyldes at man forventer at staten løbende træffer beslutninger så arealet holdes i en rimelig stand. Der kan derfor ikke være tvivl om at så længe stat eller kommune ejer området, så gælder der en plejepagt og ikke en plejeret.

Med venlig hilsen

Peter Hvid

Voer færgevej 41

8950 Ørsted

DANMARKS JÆGERFORBUND

Danmarks Jægerforbund
Molsvej 34
8410 Rønde

Tlf. + 45 88 88 75 00

post@jaegerne.dk

CRV-nr. 15 79 61 46

30. september 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet
mfkn@naevneneshus.dk

Klage over afgørelse af 9. februar 2024 om fredning af Hevring Hede i Norddjurs Kommune (FN-MJØ-088-2022).

Danmarks Jægerforbund skal hermed indgive klage over afgørelsen af 9. februar 2024 om fredning af Hevring Hede.

Helt principielt finder Danmarks Jægerforbund ikke, at der er grund til at gennemføre en fredning af området på nuværende tidspunkt, fordi der måske engang i fremtiden kan opstå et behov.

Som det fremgår af fredningsforslaget, har fredningsrejser ikke kendskab til aktuelle planer om nedlukning eller salg af området, ligesom Forsvarets Ejendomsstyrelse ved det offentlige møde i juli 2023 og efterfølgende i styrelsens skriftlige hørings svar om sagen anførte, at det med den nuværende udenrigspolitiske situation ikke er sandsynligt, at forsvaret forlader området, og at man i øvrigt forventer øget militært brug af området i fremtiden. Siden er den udenrigspolitiske situation yderligere skærpet, og det er nu endnu mindre sandsynligt, at forsvaret rømmer området indenfor en overskuelig fremtid. Det skal samtidig nævnes, at Norddjurs Kommune, hvori det aktuelle område ligger, ikke har ønsket at være medrejser af fredningsforslaget.

Dertil kommer, at Forsvarets Ejendomsstyrelse i deres høringskrivelse anfører, at fredningen, herunder fredningsafgrænsningen, ikke er fastsat på et objektive og velbegrundet grundlag, samt at man mener, at fredningen ikke bør omfatte mere end nødvendigt i forhold til fredningens formål. En stor del af området er således allerede beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 m.v.

Danmarks Jægerforbund skal i denne sammenhæng henvise til sagen om fredning af Næstved Øvelsesplads, der for nylig er afgjort ved Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Her var tale om et helt tilsvarende "sovende" fredningsforslag for et militært øvelsesområde, og her var der endda tale om et område, som Fredningsnævnet havde fredet i 2009, men hvor det daværende Naturklagenævn ophævede fredningen bl.a. med den begrundelse, at der med de daværende forsvarspolitiske forudsætninger ikke var grundlag for at frede arealet.

Efterfølgende har DN og Næstved Kommune i februar 2023 igen rejst et fredningsforslag for Næstved Øvelsesplads med et lignende indhold som det tidligere. I en afgørelse af 16. januar 2024 er kendelsen fra Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster, at dette fredningsforslag ikke tages til følge. Fredningsnævnet gør gældende, at der forsvarspolitisk foreligger en helt tilsvarende situation nu, og at forsvaret angiveligt ikke har planer om at afhænde arealet hverken helt eller delvist, ligesom en meget stor del af området allerede er

beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fredningsnævnet har derefter lagt til grund, at der ikke foreligger en anden situation end den, der forelå, da Naturklagenævnet traf afgørelse i 2009. Afgørelsen blev derfor, at der stadig ikke er grundlag for at tage fredningsforslaget til følge.

Tilsvarende kan man mene om forsvarets areal ved Hevring, og det er derfor jægerforbundets opfattelse, at den "sovende" fredning af Hevring Hede er helt unødvendig, hvorfor den bør ophæves. Skulle der - mod forventning - en gang i fremtiden opstå et behov, vil en ny fredningssag hurtigt kunne rejses, da materialet allerede foreligger.

Danmarks Jægerforbund anerkender, at der i området er landskabelige og naturmæssige kvaliteter, som det giver god mening at beskytte, ligesom muligheden for områdets rekreative anvendelse bør bevares. Det er dog forbundets opfattelse, at den nødvendige beskyttelse og offentlighedens adgang langt overvejende allerede er sikret med naturbeskyttelsesloven, bekendtgørelsen om offentlighedens adgang til naturen samt Natura 2000-bestemmelserne.

Hvis man alligevel ønsker at fastholde fredningen, bør enkelte elementer i fredningen dog ændres.

I forhold til jagt har vi vanskeligt ved at se, at jagt efter jagtlovgivningens almindelige regler på nogen måde skulle være i strid med fredningens formål. Jagt truer ikke området naturværdier, sjældne eller truede arter eller gunstig bevaringsstatus for udpegningsarter i Natura 2000-områderne. Dette støttes af Miljøstyrelsens skriftlige høringsvar, der anfører, at der ikke ses nogen særlig begrundelse for et jagtforbud i fredningen.

Jagt er efter vores opfattelse en rekreativ aktivitet på lige fod med de andre rekreative aktiviteter, som fredningen angiveligt har til formål at fremme, og jagt kan sagtens drives samtidig med, at andre rekreative aktiviteter foregår i området. Det understreges af, at publikum altid har adgang på de mange offentligt ejede arealer, hvorpå der drives jagt, ligesom mange private lodsejere også tillader publikums adgang under jagt, uden at dette erfaringsmæssigt fører til problemer.

Fredningsnævnets bemærkninger om, at et jagtforbud "*vil være mest i overensstemmelse med baggrunden for den konkrete fredning at give naturen den uforstyrrethed...*" står desuden i skærende kontrast til fredningens bestemmelse (§ 8, stk.1) om fri fladefærdsel. Det giver efter vores opfattelse ingen mening at forbyde jagt nogle få dage om året for at sikre uforstyrrethed, når man samtidig tillader fri fladefærdsel året rundt og døgnet rundt.

Desuden finder vi helt principielt ikke, at fredninger efter naturbeskyttelsesloven bør anvendes til at regulere jagt, når der findes et andet lovredskab - nemlig Lov om jagt og vildtforvaltning - som direkte har til formål at regulere jagten i Danmark. Det fremgår således af jagtlovens § 33, stk. 1, at miljø- og fødevarerministeren opretter vildtreservater for at beskytte og ophjælpe vildtbestande og sikre raste- og fødesøgningsområder for trækkende fugle. Dette er støttet af Miljøstyrelsens bemærkninger både ved det offentlige møde og i styrelsens skriftlige høringsvar, ligesom Natur- og Miljøklagenævnet i forbindelse med fredningssagen for Æbelø bemærkede, at jagtbegrænsninger som udgangspunkt bør reguleres via jagtlovgivningen.

Det er derudover uklart, hvordan det skal forstås, når der i fredningens § 7 står, at der kan foretages "*bestandsregulering, hvis der bliver behov for det*"? Der er ikke fastsat kriterier for, hvornår der er et behov eller hvem, som skal afgøre, om der er et behov? Det er ikke - som f.eks. i fredningens § 8, stk. 2, 3 og 5 - specificeret, at det er plejemyndigheden, der foretager afgørelsen, så vi må antage, at det er

op til ejeren at vurdere, om bestandene af f.eks. hjortevildt er for store, og hvordan reguleringen skal foregå?

Dertil kommer, at fredningen ikke forholder sig til regulering af skadevoldende vildt - herunder af invasive arter - efter vildtskadebekendtgørelsens bestemmelser. Bekæmpelsen af de invasive arter, som Danmark er internationalt forpligtet til at håndtere, sker både ved regulering efter reglerne i vildtskadebekendtgørelsen, men også ved jagt.

Af alle disse grunde finder Danmarks Jægerforbund, at fredningens § 7 bør udgå.

Danmarks Jægerforbund har desuden vanskeligt ved at se, hvordan bestemmelsen i fredningens § 8, stk. 1 om fri fladefærdsel året rundt og døgnet rundt harmonerer med fredningens formål om at bevare og forbedre områdets naturværdier og bevare levesteder for sårbare og truede arter, at landskabelige naturmæssige kvaliteter bevares og at sikre gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene for de aktuelle Natura 2000-områder. Tværtimod kan fri fladefærdsel netop være en trussel mod levesteder og sårbare og truede arter.

Derudover vil det efter vores opfattelse være helt ude af proportion, at en eventuel kommende privat ejer skal acceptere offentlighedens fri fladefærdsel hele året og hele døgnet overalt på sit areal, men vedkommende ikke selv må udøve blot en begrænset jagt på sin egen jord i dagtimerne i de måneder, jagtsæsonen varer.

Vi skal derfor foreslå, at fredningens § 8, stk. 1 ændres således, at færdsel er tilladt efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven og bekendtgørelsen om offentlighedens adgang til naturen. Forbliver arealet i offentligt eje, vil den frie fladefærdsel dermed bevares, men hvis arealet på et tidspunkt kommer i privat eje, skal de almindelige - og i øvrigt meget liberale - regler for færdsel i private områder gælde.

Danmarks Jægerforbund skal således anbefale, at Natur- og Fødevareklagenævnet ophæver fredningen af Hevring Hede, subsidiært at fredningens § 7 udgår, og at bestemmelsen i § 8, stk. 1 om fri fladefærdsel ændres som nævnt ovenfor.

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55
E-mail clc@jaegerne.dk